

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjon

ESIALGNE
2006/2060(INI)

3.4.2006

RAPORTI PROJEKT

Õhusaastet käsitlev temaatiline strateegia
(2006/2060(INI))

Keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjon

Raportöör: Dorette Corbey

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK	3
SELETUSKIRI	8

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

õhusaastet käsitleva temaatilise strateegia kohta (2006/2060(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile õhusaastet käsitlev temaatiline strateegia kohta (KOM(2005)0446);
- võttes arvesse kuuendat ühenduse keskkonnaalast tegevusprogrammi (EAP)¹;
- võttes arvesse Lissaboni strateegiat (Euroopa Ülemkogu Barcelona kohtumise järeldused 15.–16. märts 2002);
- võttes arvesse komisjoni teatist programmi "Puhas õhk Euroopale" (CAFE) kohta: õhusaastet käsitleva temaatilise strateegia suunas (KOM(2001)0245);
- võttes arvesse õhusaastet käsitleva temaatilise strateegia mõjuuuringut ja direktiivi (välisõhu kvaliteet ja puhtam õhk Euroopale) (IA) (SEC(2005)1133);
- võttes arvesse õhusaastega seotud terviseaspekte – Maailma Terviseorganisatsiooni projekti "Õhusaastega seotud terviseaspektide süstemaatiline ülevaatamine" tulemusi Euroopas¹;
- võttes arvesse Euroopa Keskkonnapoliitika Instituudi koosolekut²;
- võttes arvesse direktiivi 96/62/EÜ³ ning selle tütdirektiive ning komisjoni ettepanekut võtta vastu uus direktiiv (välisõhu kvaliteeti ja puhtam õhk Euroopale) (KOM(2005)0447);
- võttes arvesse IPPC direktiivi⁴;
- võttes arvesse 9. märtsi 2006. aasta Euroopa Keskkonnanõukogu lõppjäreldusi;
- võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
- võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni raportit ning regionaalarengukomisjoni arvamust (A6-0000/2006);

A. arvestades, et saastatud õhk on Euroopas peamisi suremuse põhjuseid ning haiguste tekitaja, lühendades keskmist eluiga keskmiselt kaheksa kuud inimese kohta; arvestades, et laste, eakate inimeste, hingamisteede ja südame-veresoonkonna haiguste all kannatajate ning inimeste, kes elavad kõrge kokkupuute tasemega piirkondades, nagu

¹ (<http://www.euro.who.int/document/E83080.pdf>)

² http://www.europarl.eu.int/comparl/envi/default_en.htm

³ EÜT L 296, 21.11.1996, lk 55.

⁴ EÜT L 257, 10.10.1996, lk 26.

- linnapiirkonnad ja peamiste teede läheduses, tervis on eriti ohus;
- B. arvestades, et õhus leiduvad PM_{2,5}-osakesed ja troposfääriosoon on enim terviseprobleeme põhjustavad õhusaasteained;
 - C. arvestades, et õhusaaste on kahjustanud 55% Euroopa ökosüsteemidest;
 - D. arvestades, et õhusaaste esineb kõikides liikmesriikides ning on piiriülene probleem kuna tahked osakesed ja teised saasteained võivad levida sadade kilomeetrite kaugusele, mille tõttu on vajalik Euroopa tasandil lahendus;
 - E. arvestades, et kuuenda keskkonnaalase tegevusprogrammi (EAP) artiklis 7 märgitakse, et üheks eesmärgiks on saavutada "õhu kvaliteet, mis ei põhjusta olulist negatiivset mõju ja riske inimeste tervisele ega keskkonnale";
 - F. arvestades, et komisjon esitas oma mõjuhindangus kolm stsenaariumit (A, B ja C) erineval tasemel eesmärkidega ning maksimaalse tehniliselt teostatava vähendamise stsenaarium;
 - G. arvestades, et mõjuhindangust ilmneb, et enamus Euroopa kodanikest pooldab poliitikat, mille alusel õhukvaliteedi parandamisel lähtutakse stsenaariumist C, kuid komisjon on strateegia tarbeks valinud väheambitsioonikad eesmärgid, mis kuuluvad A+ alla;
 - H. arvestades, et õhusaaste vähendamisega seotud kulud on kõikide stsenaariumite puhul väiksemad kui rahaline tulu; arvestades, et ükski stsenaariumitest ei ohusta ELi üldist konkurentsivõimelist positsiooni ning ambitsioonikas stsenaarium toob kaasa töökohtade loomise;
 - I. arvestades, et mõjuuuringus toodud tasuvusanalüüs on usaldusväärne ja tasakaalustatud nagu kinnitati Euroopa Keskkonnapoliitika Instituudi (IEEP) koosolekul;

arvestades, et strateegia rakendamisest tulenevad eeldatavad tulud on siiski üsna madalad kuna tervisele kaasnevate tulude kalkulatsioonid on konservatiivsed ning arvesse ei ole võetud keskkonnale tekkivaid tulusid; arvestades, et laevandussektori majanduslikult tasuvate meetmete potentsiaali ei ole arvesse võetud;
 - J. arvestades, et mõjuhindangust ilmneb, et parim stsenaarium – piirkulud ja -tulud on võrdsed – on B ja C stsenaariumi vahepeal;
 - K. arvestades, et programmi "Puhas õhk Euroopale" (CAFE) PM alane töögrupp märkis, et kui PM_{2,5} kontsentratsiooni tase on väiksem kui 10 µg/m³ kaasneb sellega oht tervisele ning piirväärtus ei tohiks ületada 20 µg/m³;
 - L. arvestades, et vastavalt Euroopa Keskkonnapoliitika Instituudi hinnangule ei kehtesta komisjoni poolt pakutud PM_{2,5} piirväärtus 25 µg/m³ liikmesriikidele rangemaid PM-alaseid nõudeid, vaid pigem nõrgendab kohustusi kuna võimaldab erandite kehtestamist;
 - M. arvestades, et õhukvaliteedi paranemine tuleb kasuks tervele ühiskonnale kuna kuludid kannavad kindlad sektorid; arvestades, et seetõttu on oluline kõnealuste kulude katmine, kui "saastaja maksab" põhimõtte rakendamisel ilmnevad teatud sektoritele vastuvõetamatud kulud;

- N. arvestades, et siseturu eeskirjad takistavad mõnikord keskkonnanalaste eesmärkide ja piirväärtuste saavutamist ELis;
- O. arvestades, et mitmed liikmesriigid ei ole vastavuses praegu kehtivate õigusnormidega sätestatud õhukvaliteedi piirväärtustega: enim probleeme esineb Hollandis, Belgias, Saksamaal, Põhja-Itaalias, Poolas ja suuremates linnades; arvestades, et praeguseks vastu võetud meetmed, mis on suunatud reostusallikatele, ei ole piirväärtuste saavutamiseks piisavad;
- P. arvestades vajadust ambitsioonikate eesmärkidega strateegia järele, milles on toodud saasteainete ranged piirväärtused käsikäes saasteallikatele suunatud meetmetega, et võimaldada liikmesriikidel saavutada õhukvaliteedi standardid, samas pakkudes lisa neile liikmesriikidele, kes on võtnud võimalikke meetmeid, kuid omavad siiski veel probleeme piirväärtustega;

Õigete eesmärkide seadmine õhusaastega toimetulekuks

1. Tervitab komisjoni õhusaastet käsitlevat temaatilist strateegiat, mis rõhutab tõsiasja, et õhu saastatus on tõsine tervise- ja keskkonnaprobleem;
2. nõuab ambitsioonikamate vähendamise eesmärkidega strateegiat, mis vastaks PM_{2,5}, lenduvate orgaaniliste ühendite (VOC) ja lämmastikoksiidide (NO_x) korral strateegiale C kuna see tooks kaasa suuremat kasu tervisele ja tööhõivele, samas säilitades kulude ja tulude tasakaalu; nõuab alljärgnevas tabelis toodud vähendamisi:

	2020 Kehtivad õigusaktid	2020 ÕKTS ¹	2020 EP eesmärgid ja vastavad stsenaariumid
SO ₂	68%	82%	82% (B)
NO _x	49%	60%	65% (C)
VOC	45%	51%	55% (C)
NH ₃	4%	27%	27% (A+)
PM _{2,5}	45%	59%	61% (C)
kogukulud		7,1 lisa	+/-11 lisa

3. pooldab PM₁₀ aastase piirväärtuse 30 µg/m³ kehtestamist 2010. aastaks ning toetab komisjoni ettepanekut kehtestada PM_{2,5} kontsentratsiooni piirmäär kuna PM₁₀ koosseisus olev PM_{2,5} on tervisele kõige kahjulikum; nõuab PM_{2,5} aastase piirväärtuse 20 µg/m³ kehtestamist 2010. aastaks; nõustub, et liikmesriikidele, kes tõestavad kõikide võimalike meetmete võtmist, antakse lisa lisa piirväärtuste saavutamiseks;

¹ Õhusaastet käsitlev temaatiline strateegia

4. toetab komisjoni ettepanekut saavutada 2020. aastaks 20% vähenemine PM_{2,5}ga kokkupuute vallas võrrelduna 2010. aasta keskmise kokkupuute indeksiga; nõuab siiski kõnealuse protsendi vähendamist liikmesriikide suhtes, kes on juba saavutanud kokkupuute madala taseme;
5. nõuab suduhoiatuse kehtestamist kõrge sudutaseme korral ning, et kõnealustel päevadel soovitatakse inimestel mitte kasutada avatud kaminaid ja vähendada autode kasutust;

Sektoripõhised meetmed

6. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma võimalikult kiiresti vajalikke meetmeid, et vähendada heitmekoguseid erinevates sektorites, mis mõjutavad õhusaastet;
7. kutsub liikmesriike üles võtma meetmeid laevandussektori heitkoguste vähendamiseks, sealhulgas kaiäärse elektrivarustusega kindlustamine ning majanduslikud stiimulid puhtamate mootorite kasutamise edendamiseks (nt sadamas vähem kohustusi puhastele laevadele); kutsub komisjoni üles teha ettepanek kooskõlastatud tegevuseks, et tagada võrdsed võimalused, vaadata üle laevakütuse standardid ning nõuda Rahvusvahelise Mereorganisatsioonisiseseid meetmeid; on veendunud, et on vaja paremini tasakaalustada laeva heitkoguste ning maismaal eralduvate heitkoguste vähendamisega seotud kulutusi;
8. märgib, et kuigi põllumajandus on üks peamisi õhusaaste allikaid on kõnealusel sektoril üksikud kohustused heitkoguste vähendamiseks; kutsub liikmesriike üles võitlema karjakasvatusest, väetiste kasutamisest ja kasvuhoone kütteseadmetest tingitud õhusaastega ning kasutada põllumajandustoetusi ammoniaagi probleemiga tegelemiseks; nõuab ammoniaagi vähendamise eesmärkide ajakohastamist ühise põllumajanduspoliitika ülevaatamise käigus; kutsub komisjoni üles lisama intensiivpõllumajandus IPPC direktiivi;
9. kutsub komisjoni üles esitama võimalikult kiiresti meetmeid tööstusallikatest heidete vähendamiseks, sealhulgas saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli (IPPC) direktiivi ülevaatamist, mis peaks tõhusamalt toetama innovatsiooni ja kaasama väiksemahulisi (vähem kui 50MWh) põletusrajatisi;
10. palub komisjonil võimalikult kiiresti pakkuda meetmeid kodumajapidamistest tulenevate heidete vähendamiseks, sealhulgas ühtsed standardid küttevarustusele; kutsub liikmesriike üles sisse viima meetmeid kodumajapidamisest, nagu kaminad, tulenevate heidete vähendamiseks;
11. nõuab tungivalt, et komisjon esitaks nii kiiresti kui võimalik Euro VI normid raskeveokitele ning tutvustaks võimalikke Euro VII norme, et liikmesriikidel oleks võimalik saavutada õhukvaliteedi eesmäärke; kutsub komisjoni üles koheselt formuleerima ambitsioonikad Euro 6 normid sõiduautodele; kutsub liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid vanemate sõidukite järk-järguliseks kaotamiseks, ning võimalusel pakkuda soodustusi sõiduki moderniseerimiseks;
12. kutsub liikmesriike üles üle vaatama kohalikke transpordisüsteeme ning leidma innovaatilisi lahendusi autode arvu vähendamiseks linnades; on veendunud, et keskkonnavalane tsoonimine takistaks enim saastavate autode sisenemist kesklinna elamurajooni, andes tugeva tõuke autode moderniseerimiseks; rõhutab, et kohalikud

omavalitsused saavad uuendustele kaasa aidata, muretsedes puhtaid autosid (EEV, Euro 6 ja VI);

13. kutsub komisjoni üles pakkuma meetmeid õhusaaste probleemiga tegelemiseks, mis kooskõlas EÜ asutamislepingu artikli 95 lõikega 3 tagaks kõrge keskkonnakaitse taseme; kutsub komisjoni üles lubama neile liikmesriikidele erandeid siseturgu käsitlevates sätetes, kes soovivad võtta rangemaid meetmeid kui kehtivad ELi standardid ette näevad; on veendunud, et rangemaid standardeid kehtestavad liikmesriigid annavad olulise panuse innovatsiooni;

Parem õigusloome

14. kutsub komisjoni ja nõukogu üles sõlmima parlamendiga institutsioonidevaheline kokkulepe, milles kolm institutsiooni väljendavad oma pühendumist vähendamise eesmärkide ja kõigi ülalpool lõigetes 8–13 toodud ühenduse tasandil meetmete saavutamiseks; on veendunud, et kõnealune kokkulepe aitaks kaasa vastutuse parandamisele ja seeläbi "paremale õigusloomele";

o

o o

15. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide valitsustele ning parlamentidele.

SELETUSKIRI

Puhtal õhul on oluline osa inimese tervises. Õhusaaste tekitatud kahjud inimestervisele on märkimisväärsed. Euroopas toimub õhusaaste tõttu 3,6 miljoni eluaasta kaotus, teisisõnu sureb 360 000 inimest kümme aastat enneaegselt. Lisaks suremusele põhjustab saastatud õhk haiguste või kahjustatud kopsutegevus tõttu mitmeid kannatusi. Terviseprobleemid mõjutavad inimesi erinevalt: lapsed, vanurid, kopsuhäirete all juba kannatavad inimesed, linnades ja peamiste teede läheduses elavad inimesed kannatavad kõige enam. Ka looduskeskkond on õhusaastest kahjustatud. Arvutuste kohaselt on 55% Euroopa ökosüsteemidest õhusaastest kahjustatud. Probleeme põhjustavad eelkõige lämmastikoksiidid, vääveldioksiid, ammoniaak ja osoon. Lisaks on õhusaaste kahjustanud ka ehitisi.

Õhusaaste on piiriülene probleem. Saasteained võivad kanduda sadade ja isegi tuhandete kilomeetrite kaugusele. Ühendkuningriik toodab märkimisväärsel hulgal heitkoguseid, kuid on ise nendest suhteliselt vähe mõjutatud. Sagedased läänetuuled aga tähendavad, et teised liikmesriigid on kõnealustest heidetest suuresti mõjutatud. Madalmaadesse jõuab suures koguses saastatud õhku Belgiast, Saksamaalt ja Ühendkuningriigist, kuid saastatud õhk, mis riigist välja läheb on kolm korda suurem sinna saabuvast. Skandinaaviamaadesse jõuab üsna suurtes kogustes saastatud õhku.

Käesolev poliitika

Osaliselt ELi õigusaktide tõttu on õhukvaliteet viimasel 30 aastal märgatavalt paranenud. Kehtestatud on õhukvaliteedi standardid, mis on kaasa toonud mitmete saastainete heidete järsu languse. Euroopa kehtivad direktiivid on suunatud heiteallikatele, nagu suurtele põletusseadmetele, autodele ja raskeveokitele. Siiski ei ole õhukvaliteedi standarditele vastavust saanud täielik edu kuna linnapiirkondades on veel märkimisväärsed probleemid. Euroopa Keskkonnaameti analüüs näitab, et enam kui 50% Euroopa linnades elavatest inimestest puutuvad aastas rohkem kui 35 korda kokku kontsentratsiooniga, mis ületab päevase piirnormi (State and Outlook 2005, lk 268). Veelgi halvemaks teeb olukorra see, et kahjuks ei suuda olemasolevad eeskirjad lahendada ja saavutada kuuendas keskkonnaalases tegevusprogrammis seatud eesmärki *"saavutada õhu kvaliteet, mis ei põhjusta olulist negatiivset mõju ja riske inimeste tervisele ega keskkonnale"*. Seetõttu on vaja veenvat strateegiat: strateegiat, mis asetab esikohale tervise ning pakub lahendusi praeguse poliitika kitsaskohtadele ning probleemidele, mis on seotud õigusaktidele vastavusega.

Temaatiline strateegia

Temaatiline strateegia põhineb laiaulatuslikul mõju hindamisel. Strateegia alustalaks oli kolm stsenaariumit (A, B ja C) ning maksimaalse tehniliselt teostatava vähendamise stsenaarium. Järgmised märkused lähtuvad mõjuhindangust:

*Kõik stsenaariumid, kaasa arvatud maksimaalse tehniliselt teostatava vähendamise stsenaarium on tasuvad st tervisele seotud tulud on suuremad kui kulud.

Kõik stsenaariumid omavad vähest mõju tööhõivele ja konkurentsivõimele. Siiski tuleks märkida, et stsenaariumiga C kaasneb tööhõive kasv kõikide sektorites välja arvatud põllumajanduses. Kuigi põllumajandussektoris toimub töökohtade märkimisväärne

vähenev (73 000), suureneb teistes sektorites nende arv.

*On avaldatud arvamust, et erinevate stsenaariumite rakendamise kaasnevaid kulutusi on alahinnatud. Suuremad kulutused peaksid eelkõige ilmnema autotööstuses. Teisalt võivad lisaks võivad kulutused veelgi väheneda kuna pole arvesse võetud Kyoto protokolliga järgsete kohustustega (mis alles tuleb kehtestada) kooskõla saavutamiseks vajaminevate meetmete rakendamist.

*Tulude hinnang ei ole täielik, kuna arvesse võetakse ainult tervist, lisaks on inimestele antud väärtus tunduvalt madalam kui USAs läbiviidavate kalkulatsioonide korral. Arvutustesse ei ole kaasatud keskkonnale kaasnev tulu ning taimekasvatusele vähenev kahju (arvutuste kohaselt 0,3 miljardit eurot aastas) ning majadele tekitatud kahjustuste vähenemine. Seetõttu on kulude ja tulude suhe tegelikkuses tunduvalt soosivam.

*Piirkulud ja -tulud on loomulikult tähtsad. Vastavalt mõjuhinnangule on parim stsenaarium B ja C stsenaariumi vahepeal lähtuvalt tervisele kaasnevate tulude kalkulatsioonist.

*Euroopa Keskkonnapoliitika Instituut vaatas üle mõjuhinnangu ja järeldas, et näitajad ja hinnangud on usaldusväärsed.

Kaalutlused

Komisjoni esitatud eesmärkide tase asub stsenaariumite A ja B vahepeal. Kõnealuse stsenaariumi A+ kogumaksumus on 7,1 miljardit eurot. Hüvitised ulatuvad 42 miljardi euroni. Valitud stsenaarium ei too kaasa tööhõive vähenemist ja negatiivset mõju Euroopa konkurentsivõimele maailmas.

Mõjuhinnangut käsitlevate konsultatsioonide ja terviseekspertide soovitude kuulamise järel on raportöör seisukohal, et valitud eesmärgid peaksid olema ambitsioonikamad. Õhusaaste temaatiline strateegia keskendub liiga palju sellega seotud kuludele ning liiga vähe sellest tulenevale tervisele seotud kasule ning võimalustele, mis kaasneksid ambitsioonikama lähenemisega. Pidades silmas Lissaboni strateegiat ja ELi püüdlust olla kõige konkurentsivõimelisem majandus maailmas, peavad õhukvaliteedi standardid olema vähemalt võrdsed USA standarditega. USAs kehtib PM_{2,5}-osakeste kontsentratsiooni piirväärtus 15mg, kuigi peab märkima, et USA standardid põhinevad iga kolme aasta järel tehtavate mõõtmiste tulemustel ning mitte alati ei ole mõõtmisi läbi viidud tõelistes kriisikolletes.

Kui valitakse ambitsioonikam stsenaarium ja EL langetab valiku tervise kasuks, avanevad mõjuhinnangust lähtuvalt mitmed võimalused uute töökohtade loomiseks. Õhukvaliteet on probleemiks kõikides maailma linnades. Euroopa tehnoloogial ja innovaatikal on tugev potentsiaal leida rakendust mujal maailmas.

Strateegia: ambitsioonikas, kuid rakenduskõlpsust arvestav

Raportöör soovib kiiresti näha tulemusi õhusaaste vastu võitlemise vallas. Seetõttu on PM_{2,5}, lenduvate orgaaniliste ühendite (VOC) ja lämmastikoksiidide (NO_x) tarbeks valitud stsenaarium C. Ammoniaagi tarbeks pooldab raportöör stsenaariumit A+ ning SO₂ puhul stsenaariumit B. Raportööri ettepaneku maksumus oleks umbes 11 miljardit eurot aastas st rohkem kui komisjoni pakutud 7,1 miljardit eurot. Järgmised argumendid soosivad

stsenaariumit C-:

*Stsenaariumi A+ korral so suuremad saavutuse tervise vallas kuna PM2,5, lenduvate orgaaniliste ühendid (VOC) ja lämmastikoksiidid (NOx) kahjustavad kõige enam tervist;

*Stsenaarium C- on tasuv, kuid 11. miljardi euro suurune aastane kogumaksumus on märkimisväärselt väiksem kui stsenaariumi C korral (14,9 miljardit eurot);

*Toetab tööhõive kasvu ja innovaativisuse potentsiaali. Stsenaarium C- tooks kaasa vähemalt 40 000 uut töökohta kuna piiratakse töökohtade kaotamist põllumajandussektoris ja luuakse uusi töökohti teistes sektorites.

Ammoniaagi tarbeks valis raportöör, nii nagu ka komisjon stsenaariumi A+ ning SO2 tarbeks stsenaariumi B järgmistel põhjustel:

*Kulutuste märkimisväärtus suureneb stsenaariumis C ammoniaagi korral;

*Põllumajandusreformi ei ole veel arvesse võetud ning selle mõju on ebaselge. Seetõttu nõuab raportöör, et ühise põllumajanduspoliitika reformi kujunemise käigus vaadatakse üle ja kehtestatakse ambitsioonikam lähenemine ammoniaagi probleemile;

*Ammoniaagi osakaal sekundaarsete tahkete osakeste moodustumisel on väike ning sekundaarsete ja primaarsete osakeste probleemiga tegelemine stsenaariumi C ja ammoniaagi probleemiga tegelemine stsenaariumi A+ alusel on sama kulukas, kui ammoniaagi tarbeks valitakse stsenaarium C;

* SO2 puhul oleks soovitatav stsenaarium B kuna stsenaariumiga C kaasneb vähene kasu tervisele.

Raportöör on loomulikult teadlik, et mainitud eesmärgid on ambitsioonikad ja raskesti saavutatavad. Osadel liikmesriikidel on raskusi juba olemasolevate eesmärkide saavutamiseks. Seetõttu pooldab raportöör ajutist erandit liikmesriikidele, kes suudavad tõestada, et on võtnud kõik võimalikud meetmed käesolevas strateegias toodud piirväärtuste saavutamiseks, kuid vaatamata sellele ei suuda saavutada nõutavaid standardeid. Samuti soodustab see varajases staadiumis ja täielikult piirväärtusele vastavuse saavutamist. Tõsiasi, et Euroopa tasandil saasteallikatele suunatud sobivad meetmed on alles kujundamisjärgus, loob taksituse liikmesriikidele, kes neid eesmärke peavad täitma. Seetõttu on komisjonil kohustus esitada viivitamatult saasteallikatele suunatud sobivaid meetmeid ning nõukogul ja parlamendil on kohustus kõnealused meetmed viivitamatult vastu võtta. Kõnealuse tegevusega viivitamine tähendaks viivitust kodanike tervise- ja keskkonnakaitse pakkumisel.

Raportöör on samuti teadlik, et kulused ei jaotata ühiskonnas samamoodi nagu hüvesid. Loomulikult tuleb rakendada "saastaja maksab" põhimõtet. Enamikel juhtudel suudavad tootjad suunata suuremad kulutused tarbijatele. Teatud olukordades on see aga keeruline kuna väljastpoolt ELi pärit konkurentidel võivad ilmned teised kulud. Seetõttu kutsub raportöör komisjoni üles kaaluma rahastamisvõimalust juhul, kui kulused ei saa suunata tarbijatele ning saastajatele määratud kulud on vastuvõetamatud. Sellega seoses soovib raportöör juhtida tähelepanu sellele, et struktuurifondid ja Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EAGGF) pakuvad toetusvõimalusi. Liikmesriigid võivad neid kasutada, et koosrahastada

meetmeid (nt õhupuhastusseadmed karjakasvatuse sektoris). Lisaks võivad liikmesriigid eraldada teatud tingimustes riiklikke toetusi.

Meetmed

Kõnealuses strateegias kehtestatud eesmärkide saavutamiseks on vaja mitmeid meetmeid erinevates sektorites. Sellega seoses on komisjonil oma roll (kaasa arvatud seoses transpordisektori, väikeste põletusseadmete ning küttesüsteemide saastusallikatele suunatud meetmetega) kui ka liikmesriikidel (kaasa arvatud seoses põllumajandus- ja laevandussektori õhupuhastusseadmetega) ning detsentraliseeritud asutustel (seoses mobiilsuskavadega, kriisikolletega, suduhoiatustega).

Lõpuks: parem õigusloome ja parem õiguslik reguleerimine

Euroopa Liit teeb õigusega kõvasti tööd, et tagada "*parem õigusloome*", kuna antud valdkonnas on veel arenguruumi. Teemaaliline strateegia ja välisõhu kvaliteedi direktiiv on näited "*paremast õigusloomest*". Raportöör on kuulanud riiklike ja kohalike omavalitsuste, ettevõtete ja valitsusväliste organisatsioonide esindajaid. Mitmete arutluste käigus ilmnes rahulolematust õigusaktide jõustamise suhtes Euroopas. Korduvalt oli kuulda rahulolematust eelkõige seoses sellega, et asjakohased õigusaktid ei saa reaalsuseks ning pikemaajalises perspektiivis valitseb ebakindlus. Ebakindlust ei ole kõrvaldanud ka strateegias toodud võimalikud meetmed. Strateegia aitaks suhelda kodanike, ettevõtete ja madala astme juhtidega (kes peavad mitmeid meetmeid rakendama), kui oleks teada komisjoni, nõukogu ja parlamendi valik õhukvaliteedi eesmärkide osas ning millal ja missuguseid reostusallikatele suunatud meetmeid on oodata. Seetõttu pooldab raportöör institutsioonidevahelist kokkulepet, milles komisjon, nõukogu ja parlament kehtestavad kohutused ja eesmärgid. Kõnealune kokkulepe aitaks kaasa "*paremale õiguslikule reguleerimisele*" ning edendaks demokraatlikku protsessi.